

Implementatie HGW-OGW

Leerkrachten

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
1. Uitgangspunten HGW	1.1. Leerkrachten kennen de 7 uitgangspunten van HGW niet maar passen deze (gedeeltelijk) intuïtief toe.	1.2. Leerkrachten kennen de 7 uitgangspunten en passen deze incidenteel toe.	1.3. Leerkrachten kennen de 7 uitgangspunten en passen enkele uitgangspunten bewust en systematisch toe.	1.4. Leerkrachten passen de 7 uitgangspunten van HGW bewust, systematisch en in samenhang toe.
2. Reflectie	2.1. Gedrag en prestaties van leerlingen worden met name toegeschreven aan kindkenmerken en de thuissituatie.	2.2. Tijdens de groeps- en leerlingbespreking met de IB-er is het handelen van de leerkracht t.o.v. een leerling gespreksonderwerp. De IB-er observeert in de groep.	2.3. Leerkrachten nemen incidenteel de tijd om hun klas te observeren en te reflecteren op het eigen handelen .	2.4. Leerkrachten reflecteren systematisch op hun handelen in de klas naar aanleiding van (eigen) observaties en gegevens van leerlingen met de IB-er en collega's.
3. Communicatie	3.1 Leerkrachten praten tijdens formeel en informeel overleg over problemen en eigen beelden van leerlingen en hun ouders.	3.2. Leerkrachten gaan tijdens informele momenten met elkaar in gesprek over elkaars problemen en beelden van leerlingen en zoeken samen naar de uitzondering: "Wat gaat wel goed en wanneer?"	3.3. Leerkrachten stellen handelingsgerichte vragen aan elkaar, de IB-er en externen: "Wat kan ik doen zodat...".	3.4. Leerkrachten stellen zichzelf steeds de vraag: "Hoe kan ik ervoor zorgen dat al mijn leerlingen zich optimaal ontwikkelen?" en kunnen hun eigen ondersteuningsbehoeften benoemen

4. Afstemming	4.1. Leerkrachten stemmen binnen de eigen mogelijkheden het handelen (vooral onbewust) af op wat leerlingen nodig hebben.	4.2. Leerkrachten stemmen het onderwijs incidenteel af op individuele onderwijsbehoeften. Zij geven aan wat hun professionele mogelijkheden en grenzen zijn.	4.3. Leerkrachten stemmen het onderwijs bewust af op onderwijsbehoeften van drie instructiegroepen (instructieonafhankelijk, instructieafhankelijk, instructiegevoelig) en enkele individuele leerlingen. Leerkrachten gebruiken hierbij het ADI-model (actieve directe instructie).	4.4. De leerkracht geeft gedifferentieerd instructie gebaseerd op resultaten en op onderwijsbehoeften van de leerlingen. Hierbij clustert de leerkracht zoveel als mogelijk de kinderen met dezelfde instructie- en onderwijsbehoeften. Leerkrachten differentiëren binnen het ADI-model in: materialen, leertijd, leerstijl, instructie, opdracht/taken, leeractiviteiten en feedback.
5. Opbrengstgericht werken	5.1. De methode staat centraal. Mate van differentiatie is afhankelijk van de methode.	5.2. Leerkrachten maken eigen keuzes m.b.t. de leerstof en laat voor sommige leerlingen taken weg of voegen taken toe.	5.3. Leerkrachten volgen de leerlijn en gebruiken de methode als bron. Er zijn geen afspraken over een doorlopende leerlijn.	5.4. Leerkrachten werken met een kwalitatief goed handelingsgericht en opbrengstgericht groepsoverzicht en groepsplan en volgen de HGW-cyclus. De leerkracht ervaart dat het groepsplan bijdraagt aan een goede organisatie van het onderwijs in de klas. Er is sprake van een doorgaande leerlijn van groep 1-8.

6. Opbrengstgericht werken	6.1. Er wordt remediërend gewerkt (evt. met IHP) i.p.v. preventief. Het gaat daarbij om het "repareren" van problemen.	6.2. Er wordt remediërend gewerkt met subgroepen. Ook wordt bijv. duolezen toegepast. Doel is het inhalen van de achterstand.	6.3. Er wordt preventief en doelgericht gewerkt. Leerkrachten formuleren ambitieuze (maar realistische) doelen voor de subgroepen en aangepaste doelen in het OPP	6.4. Er wordt preventief, doelgericht en opbrengstgericht gewerkt De leerkracht benut de positieve kenmerken bij het opstellen van een OPP.
7. Constructief samenwerken	7.1. Leerlingen worden niet betrokken bij de analyse, doelen, aanpak en evaluatie in hun eigen IHP of het onderwijs in de klas.	7.2. Leerkrachten hebben incidenteel gesprekken met leerlingen over hun IHP of het onderwijs in de klas.	7.3. Leerkrachten betrekken leerlingen structureel bij het opstellen van hun eigen OPP en het onderwijs in de klas.	7.4. De leerkracht heeft structureel gesprekken met alle leerlingen over hun doelen onderwijsbehoeften. Leerlingen zijn.
8. Constructief samenwerken	8.1. De kennis en ervaring van ouders wordt niet of nauwelijks benut. Ouders worden niet betrokken bij het onderwijs.	8.2. Kennis en ervaring van ouders wordt benut als de leerkracht het zelf niet meer weet.	8.3. De kennis en ervaring van ouders wordt bij alle zorgleerlingen benut. Het IHP wordt in samenspraak opgesteld.	8.4. De kennis en ervaring van ouders van alle leerlingen wordt benut in het onderwijs en preventief ingezet. School en ouders zijn partners.

IB-er

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
9. uitgangspunten HGW	<p>9.1. De IB-er kent de 7 uitgangspunten van HGW niet maar past deze wel intuïtief toe.</p> <p>De IB-er houdt zich m.n. bezig met de zorgleerlingen.</p>	<p>9.2. De IB-er kent de 7 uitgangspunten van HGW en past de uitgangspunten incidenteel toe (bijv. bij de leerlingbespreking of observatie in de klas).</p>	<p>9.3. De IB-er kent de 7 uitgangspunten en past enkele uitgangspunten bewust en systematisch toe.</p> <p>De IB-er spreekt leerkrachten aan op wel/geen HGW-taal of handelen.</p>	<p>9.4. De IB-er past de uitgangspunten van HGW bewust, systematisch en in samenhang toe (met schooleigen formulieren) en is hierbij een rolmodel voor leerkrachten.</p> <p>De IB-er coacht leerkrachten om hun handelen af te stemmen op onderwijsbehoeften van de leerlingen.</p> <p>De IB-er stemt zelf ook het handelen af op de ondersteunings-behoeften van de leerkrachten.</p> <p>Tijdens begeleidings-gesprekken met de leerkracht staat het handelingsgericht werken van de leerkracht centraal.</p>

10. Observatie	10.1. De IB-er observeert niet in de klas.	10.2. De IB-er observeert alleen (zorg) leerlingen in de klas.	10.3. De IB-er observeert incidenteel en op verzoek van de leerkracht het handelen van de leerkracht en de interactie tussen leerkracht en leerling(en).	10.4. De IB-er houdt gerichte klassenconsultaties volgens de cyclus HGW. De IB-er bereidt de observatie samen met de leerkrachten voor. In de observatie staat de onderwijsbehoefte van de leerling en het leerkracht handelen centraal.
11. Communicatie	11.1. De IB-er wordt ingeschakeld als een leerkracht ondersteuning nodig heeft bij een leerling. De IB-er is m.n. gericht op de analyse van de problemen.	11.2. De IB-er houdt systematisch groeps- en leerlingbesprekingen. De IB-er bespreekt de analyse van de problemen en de bevorderende en belemmerende factoren m.b.t. de leerling.	11.3. De IB-er ondersteunt leerkrachten bij het stellen van een handelingsgerichte vraag (gericht op eigen handelen i.p.v. op de leerling). De IB-er bespreekt de analyse van de problemen en de bevorderende en belemmerende factoren m.b.t. de leerling, leerkracht, groep en ouders.	11.4. De IB-er ondersteunt de leerkrachten bij het formuleren van de eigen ondersteuningsbehoeften. De IB-er zorgt ervoor dat het positieve (van leerling, leerkracht, groep en ouders) gezocht, gezien, gehoord, verwoord, opgeschreven en benut wordt.
12. Reflectie	12.1. De IB-er reflecteert niet of nauwelijks op het eigen handelen.	12.2. De IB-er reflecteert incidenteel op eigen handelen m.n. als er problemen zijn.	12.3. De IB-er reflecteert op eigen handelen in de voortgangsgesprekken met de directeur.	12.4. De IB-er reflecteert systematisch op eigen handelen onder andere door feedback te vragen aan de leerkrachten en ervaringen uit te wisselen met collega IB-ers. De IB-er benut deze feedback en kan de eigen n ondersteuningsbehoeften benoemen.

13. Opbrengstgericht werken	13.1. De IB-er bespreekt de resultaten van hun leerlingen met de leerkrachten.	13.2. De IB-er analyseert de resultaten van de leerlingen en bespreekt dit alleen met de betreffende leerkracht.	13.3. De IB-er ondersteunt de leerkracht bij het analyseren van de resultaten van de leerlingen. De resultaten worden in met het team gepresenteerd.	13.4. De IB-er houdt groeps- en leerlingbesprekingen volgens de cyclus HGW. De IB-er ondersteunt de leerkracht bij het analyseren van de resultaten en het opstellen van het groepsoverzicht en groepsplan. De resultaten van de groepen worden in het team besproken.
-----------------------------	--	--	--	--

De directeur

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
14. Uitgangspunten HGW	14.1. De directeur kent de 7 uitgangspunten van HGW niet maar past deze wel intuïtief toe.	14.2. De directeur kent de 7 uitgangspunten van HGW en past deze incidenteel toe (bijv. in gesprekken met leerkrachten, IB en ouders).	14.3. De directeur kent de 7 uitgangspunten en past enkele uitgangspunten bewust en systematisch toe.	14.4. De directeur past de uitgangspunten van HGW bewust, systematisch en in samenhang toe en is hierbij een rolmodel voor de school. De directeur spreekt IB en leerkrachten aan op wel/geen HGW-taal of handelen en bevordert reflectie van leerkrachten.

15. Leiderschap	15.1. De directeur richt zich met name op de dagelijkse gang van zaken. Professionalisering is ad hoc.	15.2. De directeur zoekt naar samenhang in de professionalisering maar heeft geen duidelijk doel voor ogen. Er is geen plan van aanpak.	15.3. Het systematisch en in samenhang implementeren van de uitgangspunten is beschreven in een plan van aanpak met ambitieuze, concreet haalbare doelen. Het plan van aanpak wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.	15.4. De directeur is eigenaar en regisseur van het implementatietraject. De directeur heeft zicht op waar de school staat en wat de volgende stap is. De directeur puzzelt i.p.v. stapelt ontwikkelingen.
16. Borging	16.1. Ontwikkelingen worden niet of nauwelijks geborgd.	16.2. Ontwikkelingen worden door enkele teamleden geborgd, er is geen samenhang tussen alle lagen in de school.	16.3. De directeur bespreekt de borging van ontwikkelingen met het team maar er is onvoldoende samenhang tussen alle lagen in de school.	16.4. Borging is onderdeel van iedere stap in het implementatieproces. Er is sprake van continuïteit.
17. De leerkracht doet ertoe	17.1. Ondersteuningsbehoeften van leerkrachten is geen onderwerp van gesprek met de directie.	17.2. Leerkrachten kunnen op eigen initiatief hun ondersteuningsbehoeften aangeven bij de directie.	17.3. De directeur is steeds gericht op de positieve kenmerken en de ondersteuningsbehoeften van het team en vraagt er naar .	17.4. In de gesprekscyclus staan de positieve kenmerken en de ondersteuningsbehoeften van het team in samenhang met de doelen HGW centraal .
18. De leerkracht doet ertoe	18.1. De directie heeft onvoldoende zicht op de verschillende kwaliteiten en competenties van leerkrachten. Er wordt gestreefd naar uniformiteit.	18.2. De directie kent de verschillende kwaliteiten en competenties van leerkrachten maar zet deze niet gericht in. Leerkrachten laten hun kwaliteiten niet graag zien.	18.3. De directie zet de verschillende kwaliteiten van leerkrachten in afhankelijk van de situatie.	18.4. De directie zorgt voor een cultuur waarin ontwikkeling van talent centraal staat. Er is sprake van erkende ongelijkheid.

Het team

	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4
19. Constructief samenwerken	19.1. Het team bestaat uit verschillende eilandjes, er is weinig samenhang	19.2. Het team werkt incidenteel samen op enkele inhoudelijke onderdelen.	19.3. In het team zit een aantal kartrekkers HGW-OGW, zij dienen als voorbeeld voor de rest van het team	19.4. Het team ondersteunt elkaar in de ontwikkeling van HGW-OGW, er is samenhang en gezamenlijkheid
20. Constructief samenwerken	20.1. Het team is gericht op de eigen klas, men kent elkaars kwaliteiten niet.	20.2. Men laat de eigen kwaliteiten niet graag zien maar het team organiseert incidenteel gezamenlijke activiteiten waarin groepsdoorbroken gewerkt wordt.	20.3. Het team kent elkaars kwaliteiten en maakt daar incidenteel gebruik van.	20.4. Het team laat de eigen kwaliteiten en goed practises graag zien en men maakt hier gericht gebruik van.
21. Feedback	21.1. Er zijn weinig tot geen schoolafspraken op pedagogisch- en didactisch gebied en men geeft elkaar geen professionele feedback.	21.2. Er zijn enkele schoolafspraken op pedagogisch- en didactisch gebied maar het team houdt zich daar niet altijd aan	21.3. Er zijn duidelijke schoolafspraken op pedagogisch- en didactisch gebied, het team houdt zich daar gericht aan. Men geeft elkaar complimenten.	21.4. Het team leert van en met elkaar. Er zijn duidelijke schoolafspraken op pedagogisch- en didactisch gebied en men geeft elkaar professionele feedback.
22. Communicatie	22.1. Het team spreekt op informele en formele momenten over problemen van leerlingen en hun ouders	22.2. Het team spreekt op formele momenten over onderwijsbehoeften van leerlingen (bijv. tijdens een leerlingbespreking) maar informeel niet	22.3. Het team is zich bewust van de taal die ze hanteren en spreekt elkaar aan als het niet handelingsgericht is	22.4. Het team hanteert bewust en onbewust handelingsgerichte taal

van kooten & co^o